

TA'N NUTA'Q: WIAQA'TASIK TA'N WENJI'KUO'M GREENHOUSE GAS ELUKWASIK

Ki'l wutan na ktu'tla'tiket aqq kiskaje'k wjit offset elukwasik. Ta'n wije'tik koqowey teluwe tela'sik. Ta'n ketlamite'tasik wjit teliaq ta'n carbon weteliket aqq offset elukwasik jiptuk kisi apoqnmte'w el'tasik aqq kisitasik ta'n technical kejtasiq nuta'q ta'n wiaqa'tasik greenhouse gas (GHG) offset elukwasik.

1. Ta'n meknasik wjit offset system aqq ta'n koqowey menuwaqtasik

Te's e'tasiw ala'toq ta'n nuta'q wjit wiaqa'lsin, na kulaman nuta'q wjit ankaptasik te'sik koqowey etek wjit ki'l eltasik teltek aqq ta'n tett tetew.

Weskunmin ta'n wen jiptuk poqateltew ki'l offset telawtik nuta'q ankaptasin ta'n tujiw meknmin ula teltek offset system. Ta'n tujiw ki'l elukwasik teltek jutey ankuwa'sik wejapesit, kutey biodiversity kiswa ta'n wikit ikatk, jiptuk kisa'tew ta'n poqatelasik wjit ta'n telmnuweket wen. Ta'n te'sik etek wejiaq offset system eliaq wjit ta'n etek poqatelmk jiptuk ankuwa'itew wjit meski'k GHG emitters wjit ta'n te's nuta'q koqowey. Jijuiwaqa ta'n te'sik aqq nuta'q, offset te'sik kisi'sik wjit compliance poqatelasik jiptuk wjit atelk telowtik eliaq wjit wen poqatel kutukwau.

Ta'n offset system ki'l mekenmin nuta'q weskunmin tela'sik etek wjit ki'l nuta'n offset lukwaqn teltek.

Ankaptmin ta'n teltek offset nut'aq wejiaq ta'n koqowey telukutijik aqq ankaptmin ki'l koqowey nuta'q welteskmin nut'aq wjit offset system aqq kutey koqowey teltek tela'sik.

2. Ilajukmin na Offset Elukwsaik

Ta'n ikanite'tmin tela'sik wjit offset jiptuk nuta'q tele'k aqq wetnu'kwalsik; katu, ula tela'sik jiptuk apiqntew wela'sik wjit ula elukwasik. Etekl offset system ta'n ikana'tu'tij jiptuk nuta'tew elukwasik proponents wjit piskwa'toq ta'n elukwasik ta'n kis' kisa'tasik nasiwi'kasultijik.

3. Ta'n Ankaptasik

Etekl ta'n offset system ikana'toq nuta'q elukwasik proponents wjit wiaqa'toq ta'n asite'asik wjit suwa'tn, ta'n nekm elukwatoq wjit elukwasik koqowey wjit tepaqa'tasik ki's wjit elukwasik nasiwi'kusit. Ta'n teluwet ika'tew ta'n telte'tk wjit ta'n kisa'toq proponents wjit ika'tn ta'n nuta'q ika'tasin ta'n nuta'q aqq ta'n telte'tmin wula'sin ta'n kisi tasik koqowey ta'n te'sik GHG offset te'sik etek ta'n pianmiaq.

Pukwelkl ta'n elukwasik nuta'q ankaptasin, ta'n teluwejik jiptuk kisi apoqntew ta'n ika'tasik welte'tasik wjit ta'n kisa'tew ta'n telte'tasik pianmiaq (aqq jiptuk apoqntew suliewey wjit ula lukwaqn), kutey ula lukwaqn proponent mu wesunmuk ki's ta'n tela'sik wjit offset elukwasik. Ula ta'n elukwasik proponent nuta'q tlukwen wjit wenl mekenatl aqq apankituwatl wjit na'tuwan piluey wjit ankaptasik. Na ta'n telukutijik wjit telipia'tijik wjit kutey offset system aqq lukwaqn teltek, wjit ta'n wela'sik GHG accounting nuta'q nmknasin.

4. Registration wjit Elukwasik wjit ula Offset System

Msit system ta'n nuta'q elukwasik wjit kisa'toq ula teltek kutey koqowey wjit elukwasik wjit ula nasiwi'kusit wen uka wi'katikn. Ta'n tela'tasik aqq koqowey nuta'q wjit nasiwi'kusin wjit elukwasik na pilu'tetew wjit system, katu nuta'q koqowey ula kisi wiaqatek:

A. Likwaqn ta'n kaqiwikasik

- wiaqtek ta'n eltasik teltek, ta'n ett etek, GHG wjit nisa'sin kisa jikla'tasin, ta'n tujiw poqjiaq aqq ta'n koqowey nuta'q e'wasin.

B. Ta'n asite'tasik wjit GHG ejikla'tasik

- Na offset eltasik proponent nuta'q tlukwen wjit ta'n asite'tasik (ta'n alsutasik kisa tplutaqn) wjit GHG emission nisa'tasik kisa ejikla'tasik aqq wjit offset tes'ik eltasik wejiaq ta'n kisitasik.
- Ula na mawi nuta'q kulaman mu wen ikanilukwatuk tmk claim wjit nisa'tasik mesinmi'tij aqq kulaman mu ekitmit'ij ta'pu.
- Etekl ta'n apankitasik jiptuk claim ta'n asite'tasik wjit msit kisa ta'n wjit ejikla'tasik kaplno'l suliewey wjit elukwasik, kulaman wen nestitew ta'n wejiaq kaplno'l sulewey ta'n pemi lukwasik tla'sitew wjit wen suwa'tn offset system.
- Ika'tasik ta'n asite'tasik wjit GHG nisa'tasik kisa ejikla'tasik aqq wjit ta'n tela'sik offset te'sik jiptu tlipije'k, katu nuta'q na wutan poqjisuwa'tn ta'n asite'tasik ta'n asite'tasik poqjiaq ta'n poqji tasik koqowey.
- Etekl ne'sikl ta'n newte' teltekl kisitla'sik:
 - + **Ta'n eltasik maqamikow mu ta'n pasik wen kisi liet:** Ula eltasik proponent ta'n maqamikow wen alsut kisa weskunk teluwek alsut kisa'matultijik wjit maqamikem ta'n asite'tasik GHG ejikla'tasik kisa emission nisa'sik wejiaq koqowey wjit maqamikow.
 - + **Elkuwasik l'nuwe'katik maqamikow kisa mawamikow alsutk ula wutann:** Ula elukwasik proponent na wutann kisa ta'n tplutaqn kisa'matultijik wjit wutann ta'n eliaq teli asite'tasik wjit GHG ejikla'tasik kisa emission ejikla'tasik wejiaq koqowey maqamikow.
 - + **Kowowey ta'n l'u'k kepmite'tasik territory wjit Crown Maqamikow:** Ta'n asite'tasik wjit GHG ejikla'tasik kisa emission pemi mna'tasik etek wjit Crown misoqo eliaq se'k. Wutann nuta'q juku'wan ta'n kisa'matultijik wjit provincial kisa federal kaplno'l wjit tla'tiken staqa kisi suwa'tn wjit GHG ejikla'tasik kisa emission ejikla'tasik. Ta'n BC, ula kisa'matultijik na teluisultijik "Atomspheric Wejapesit ta'n Naskwa'tu'tij Kisa'matultijik."

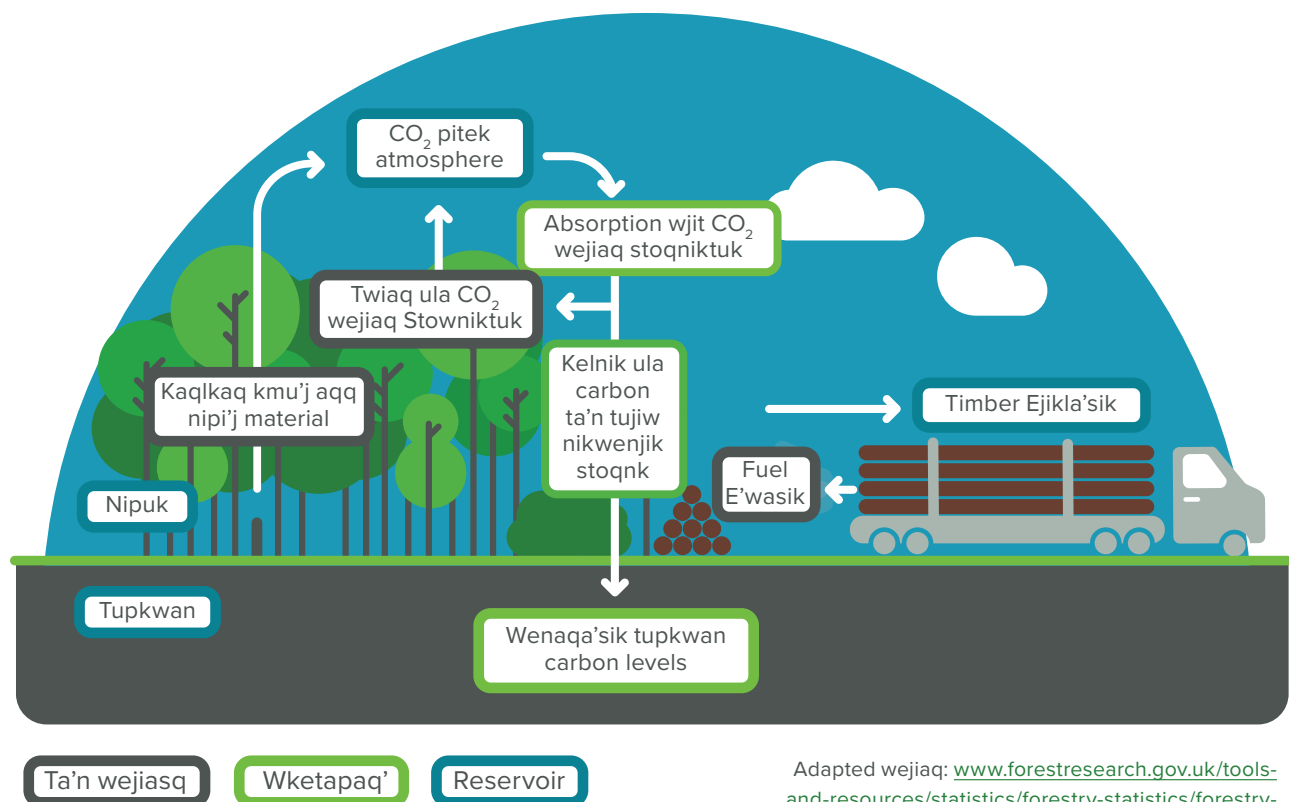
C. Baseline ta'n tla'sitew aqq elukwasik kisi tla'sin

- Na baseline kisi tla'sik (elt telijijitasik-ta'n-ke's tela'sik case) na teluwek wjit tela'sik koqowey aqq GHG ta'n ala'toq koqowey wjit mu wiaqa'tn offset lukwaqn.
- Ta'n elukwasik kisi tla'sin keknuwa'tikek wjit koqowey aqq ta'n teluwek wjit GHG emission mena'tasik kisa ejikla'tasik ta'n mesinmi'tij wejiaq offset elukwasik, teluwek offset ta'n tela'sik.

D. Ta'n keknuwa'tiken koqowey wejiaq, we'tapa'q, aqq reservoirs

- + **Ta'n wejiasq:** Ta'n tela'sik tewa'toq GHGs ika'toq ula atmosphere. Ta'n wejiaq kisi ika'tasitew fuel combustion kiswa fertilizer e'wasik.
 - + **Wketapaq':** Ta'n tla'asik teli jikla'tasik GHGs wejiaq ula atmosphere. Kwetapaq' elt mesinmi'tij aqq kelnasik wjit carbon wasuwek nikwek, stoqn aqq tupkwan.
 - + **Reservoir:** Na component ta'n te'sik wjit mawta'sik, kelnmi'tij aqq tewa'toq GHGs. Reservoirs kisi wiaqtetew wasuwekiktuk, stoqn aqq tupwaniktuk.
- Wiaqa'te'n msit koqowey kutey greenhouse gas wejiaq, kwetapaq' aqq reservoirs wjit elukwasik koqowey ta'n teluwek offset telmnuweke'tij.
 - Ta'n nuta'q jiptuk asite'tew koqowey wjit emissions wejiaq jikla'tasin wejiaq GHG ekitasik ta'n wejiaq ma tala'asinuk wejiaq ta'n elukwasik telukutijik.

Kutey wjit GHG sources, Sinks aqq Reservoirs Nipuktuk Offset Project

E. Ankuwa'tasik

- Ta'n elukwasik proponent nuta'tew tla'tiken ta'n ula GHG ejikla;tasik kisa'toq wejiaq elukwasik mu nuta'nuk ika'qn mu wiaqtenuk elukwasik, i.e. na ankuwa'sik.
- Ta'n panta'toq koqowey wjit ankuwa'sik koqowey elukwasik telukutijik ta'n mu kejitu'tik tela'tasik kisna nuta'q wejiaq tela'sik.
- Ta'n etekl offset systems na alsumsit ta'n elukwasik proponent wjit knuwa'tuwan tela'sik ankuwa'sik mita etekl ta'n kisa'toq naqa'sik ta'n ketu' wiaqa'tasik.

F. Ta'n Wesuwa'toq tla o'ol'tesk ta'n tele'sik ketu tlukutijik.

- Wjit koqowey elukwasik wenaqa'sik ta'n mesini'tijkelnasik wjit carbon wasuwekituk, stoqniktuk, tupkwan, kisna geologic koqowey eltasik, eltasik proponents nuta'tew ankaptasin ta'n kisi tla'asin wjit carbon tuwa'tasitew atmosphere wjit ta'n mu nemitasinuk koqowey tela'sik.
- Ta'n jiptuk tla'sin ta'n ikana'sik wiaqtek ta'n teluwek ta'n enkatasik aqq ankaptasik koqowey wjit ejikla'sik ta'n kisi tla'sin.
- Kutey ta'n kisi tla'sitew wjit nipuktuk tela'sik ta'n koqowey nipuktuk eltasik wjit koqowey kutey puktew, jujijk pukwelkik kisna ta'n tujiw wesu'sik.

G. Wespekiaq

- Wespekiaq ta'n tujiw ika'q koqowey kisna menuweket ankmayu wjit koqowey wjit teliaq liaqn se'k ta'n tujiw ika'tasik ketu' wiaqa'tasik. Ula kisa'toq wenaqa'toq wjit GHGs se'k liaqn. Ta'n koqowey kutey kisa'toq nisa'sik nipuktuk telikwenasik wjit newte' nipuktuk telikwenasik se'k lian.
- Ankaptasik koqowey kis'atoq wjit elukwasik ta'n kisa'tew ula tela'sik ta'n wespekiaq.

H. Kite'n ta'n GHG ejikla'tasik

- Wiaqa'tue'n ta'n ula GHG ejikla'sik kisna mena'tasik ta'n kisa'toq wejiaq koqowey, wejiaq ta'n tplutaqn aqq methodologies wjit GHG offset tela'sik. Pipanikesin kisna elukwasik ta'n toqilukwatu'tij wjit ta'n nenk ta'n asite'tasik wjit enkatasik.

GHG Ta'n asite'tasik

Ta'n asite'tasik teli pijiaq wjit mawte'k aqq ekitk te'sik ula GHG ejikla'toq kisna mena'toq mesnmi'tij wjit koqowey el'tasik aqq, katu, te'sik kisitasik.

Emissions koqowey

Emissions koqowey wetaqne'wasik e'wasik wjit kuwaska'toq te'sik wjit koqowey teliaq (e.g., te'sik wjit fuel wesuwa'tasik, te'sik electricity e'wasik kisna te'sik wjit fertilizer ika'tasik) wjit GHG emission ekitasik.

5. Wiaqa'tasik

Ula offset elukwasik elketnasik wije'tik ta'n tplutaqn wjit offset system aqq ta'n koqowey nuta'q. Ula wiaqtek ta'n koqowey nuta'q nisa'tn kisna jikla'tn GHGs, katu elt ta'n mawte'mi'tij koqowey aqq siawi lukwatu'tij koqowey nuta'q (enkatasik aqq mawkijasik) aqq ankaptasik wjit jikla'tasin kisna mna'tasin.

6. Monitoring

Ula GHG emission ejikla'tasik kisna ejikla'tasik na te'sik e'wasik ta'n ika'tasik wjit meknmi'tij offset tela'sik. Ula wiaqtek e'wasik koqowey wjit el'tasik koqowey (te'sik fuel, electricity kisna fertilizer e'wasik, te'sik timber harvested, etc.) aqq emission te'sik wjit koqowey wjit ankaptasik te'sik wjt GHGs emitted ta'n tela'sik. Piluway koqowey, kampu'tl ta'n telpitik wjit e'wasik estimate emissions. Ula ta'n tela'sik ankite'tasik ta'n te'sik GHG emission aqq ejikla'tasik wejiaq ta'n koqowey nikwenasik maqamikow kisna nipuktuk koqowey nikwek wiaqtek wjit te'sk kaqi'sk enkatasik aqq computer modeling.

Offset elukwasik ta'n wiaqatek wenaqa'toq ta'n wejiaq kelnm'i'tij carbon wasuwekiktuk, stoqn, tupkwan kisna geological kisitasik nuta'q ankaptasik wjit permance ula GHG ejikla'tasik ta'n tujiw pemiaq elukwasik nuta'q iknumuwan kaqiaq. Ta'n e'wasik wjit ankaptasik ta'n tla'sitew ikana'tasik wiaqtek:

- Ta'n tela'sik wjit mawita'mk aqq ikana'toq koqowey
- Teluwek ta'n tela'tmk koqowey, kwetapa'q aqq reservoirs ankaptasitew

7. Keknuwa'tikek

Keknuwa'tiket asite'tk wjit kuwaska'tasik aqq ta'n tela'sik wjit GHG offsets elukwasik wjit offset system. Ula elukwasik proponents nuta'q te'sk piskwa'tn elukwasik knuwa'tasin wjit offset system ikana'toq wjit kisa'toq mesink offset koqowey wejapesit. Keknuwa'tiket nuta'q ika'tasik wjit offset system nuta'q.

8. Verification

Ta'n Keknuwa'toq ta'n nuta'q wjit suwa'tn te'sik aqq integrity wjit offset elukwasik, aqq kisa'toq wela'sik wjit ta'n tela'sik eltasik keknuwa'taqatijik. Ne'wt elukwasik proponent ta'n tela'tasik wjit ta'n kutey te'sikwjit ta'n tele'k (ke's na'tami mu atelknuk aqq newtipunkek), na ta'n elukwasik nuta'q lukowulnin ta'n kisa'toq, newtuwilukwet nenat ta'n Kejitoq te'sik wjit knuwa'tn:

- ta'n offset eltasik kisi ika'tasik wjit ta'n ikani ankaptasik aqq tupltaqn wjit offset system.
- ta'n te'sik GHG ejikla'tasik kiswa mena'tasik mesnmi'tij na tepaqtek.

Ula kisitasik proponants ika'tasik te's ankaptasik koqowey aqq piluway elukasik ta'n te'sik kisi Ankaptisew wjit ula tinin. Ula offset system tplutaqn na ula ankaptitew ta'n nuta'q, kutey ula tela'sik aqq professional nuta'q kiswa accreditation ta'n Ankaptik te'sik tinin njuta'q ika'tn.

9. Credit Issuance

Ne'wt offset system ikana'toq na welte'tk system tplutaqn kisi majukwalut, nekmuk kisi ika'taq GHG offset te'sik ika'tasik eltasik proponent. Teluwejik ula offset system tplutaqn, na program ikana'toq jiptuk kl'nitew ta'n teltek te'sik ula eltasik wejiaq ta'n pitek buffer pool kiswa environment integrity account. Ula program ikana'toq suwa'tew wejiaq pool wjit ilitn apankitasik ika'toq wejiaq offset system ta'n elmiaq we'jitasin mu klu'kn.

10. Metuwi'skasik wjit Credits

Katu ta'n metuwi'skasik offset kisi nmitasitew ta'n kaqiaq tela'sik wjit tela'sik ta'n wen kisa'tew teliaq, wela'sik wjit nestasik ta'n tujiw poqjiaq elukwasik tmk ta'n wen poqateltew credits, ta'n te'sik credits koqteltaq, aqq ta'n telowtik apankitaq te's newte' credit.

Mita offset credit telowtik kisi piluwa'sitew, etek ta'n kisi suwa'tew ta'n iknmwetoq-wjit telowtik poqatelasik na wesku'tasik ikana'sik, aqq kutu amkuwat ta'n mawi wulowtukwen. Offset credits na kisamkuwatis ta'n wen e'wk offset credit kiswa ta'n maliaptik broker kiswa wholesaler. Metuwi'setu'n ta'n agent nuta'q telukwet wjit kwlujik poqatel'mi'tij wjit market. Metuwi'sketoq wjit amkmayu nuta'q me' lukwaqn wjit we'jiujik poqatelmi'tij aqq wesku'tasik koqowey mituwi'sketasik, katu jiptuk asite'tew credit tuwi'skasin me' ajowtik.

